

FIȘA DISCIPLINEI

Nutriție artificială (nutriție enterală și parenterală)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Științe medicale și ale sănătății
1.3. Departamentul	Științe medicale și ale sănătății
1.4. Domeniul de studii	Sănătate
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Nutriție și dietetică/Nutriționist și dietetician
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Nutriție artificială (nutriție enterală și parenterală)				Codul disciplinei	BLRxxx
2.2. Titularul activităților de curs			Dan Sebastian Dîrzu				
2.3. Titularul activităților de seminar			Dan Sebastian Dîrzu				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Disciplină de specialitate, obligatorie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	98	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					16
Tutoriat (consiliere profesională)					0
Examinări					2
Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				42	
3.8. Total ore pe semestru				98	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Bazele nutriției, Nutriția omului sănătos și nutriție comunitară, tehnologie alimentară, semiologie și medicină internă
4.2. de competențe	Abilități de comunicare cu pacienții, capacitatea de interpretare a informațiilor nutriționale

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Respectarea regulamentului de desfășurare a activității didactice
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Respectarea regulamentului de desfășurare a activității didactice, echipament propriu de laborator (halat)

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: - principiile fiziopatologice ale nutriției enterale și parenterale (compoziție, metabolismul macronutrienților și micronutrienților) și indicațiile clinice pentru utilizarea fiecărui tip de nutriție suport - clasificarea și definițiile insuficienței intestinale (tipurile I-III) conform ESPEN ; - tehnicile de acces utilizate (sonde NG/NJ, PEG/PEJ, PICC, CVC), modul de administrare și complicațiile posibile ; - principiile monitorizării nutriției artificiale: screening, evaluări periodice (la 3-5 zile), evaluare a eficienței și siguranței, raportare și ajustare conform ghidurilor ESPEN .
Aptitudini	Studentul este capabil să - realizeze evaluarea nutrițională completă (screening, antropometrie, laborator), adaptată la pacientul critic sau cu insuficiență intestinală; - conceapă și formuleze un plan de nutriție enterală sau parenterală: calcul al necesarului energetic și proteic, selecție formulă adecvată, structură administrativă, includere micronutrienți și fluide; - efectueze selectarea și montarea dispozitivelor de acces enteral și parenteral, gestionând riscurile și prevenind complicațiile; - monitorizeze și reevalueze clinic și paraclinic starea nutrițională și funcțională, ajustând planul în funcție de evoluția pacientului. Indicatori specifici: - formulează corect macro/micronutrienți pentru cel puțin 3 tipuri de pacienți (postoperator, sepsis, insuficiență renală); - montează sondă NG sau PICC, demonstrând competență tehnică și respect pentru proceduri sterioase (simulare); - interpretează în mod corect cel puțin 5 abateri paraclinice (electroliti, glicemie, trigliceride) și adaptează nutriția.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru - conceperea planului de nutriție artificială după discuție interdisciplinară (echipa de nutriție suport) și defensarea raționamentului ales în fața colegilor și tutorilor; - monitorizarea eficienței nutriției (creșterea în greutate, marcatori biochimici) și ajustarea planului conform protocolului, fără supraveghere constantă; - recunoașterea și abordarea complicațiilor acute (de ex. sindrom de refeding, infecții pe cateter) și inițierea măsurilor urgente; - elaborarea documentației medicale coerente: note de nutriție, formulări standardizate, consimțământ informat, plan de retragere graduală.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea cunoștințelor teoretice și a abilităților practice necesare evaluării nutriționale, inițierii, monitorizării și ajustării terapiei nutriționale artificiale (enterală și parenterală), cu scopul de a îmbunătăți prognosticul și calitatea vieții pacienților cu risc nutrițional crescut sau cu imposibilitatea alimentației orale adecvate.
7.2 Obiectivele specifice	• Înțelegerea indicațiilor clinice, contraindicațiilor și limitărilor nutriției enterale și parenterale, în diferite contexte clinice (ex. postoperator, pacient critic, oncologic, cu insuficiență intestinală). • Dobândirea competenței în selectarea formulelor nutriționale adecvate, calcularea necesarului nutrițional și adaptarea planului la starea clinică a pacientului. • Cunoașterea tipurilor de acces (digestiv și vascular), tehnicilor de montare și menținere, precum și a complicațiilor aferente și managementului acestora. • Formarea abilităților de lucru în echipă multidisciplinară (medic, dietetician, farmacist, asistent medical) pentru luarea deciziilor nutriționale optime. • Dezvoltarea capacității de a elabora și susține un plan complet de nutriție artificială, cu integrarea evaluării periodice și adaptarea continuă a tratamentului nutrițional. • Promovarea unei atitudini responsabile și proactive față de prevenirea și recunoașterea precoce a malnutriției și a complicațiilor terapiei nutriționale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Principii metabolice & screening nutrițional în nutriția artificială	Prelegere, expunere sistematică, conversație, exemplificare	PPP, studii de caz, referințe ESPEN
Nutriție enterală: formule, tipuri și indicații	Prelegere + exemplificare	Include recapitulare substraturi ESPEN
Acces enteral: NG, NJ, PEG/PEJ	Prelegere + demonstrație video	Include complicații și management
Nutriție parenterală: compoziție și indicații	Prelegere + exemplificare practică	Recomandări ASPEN/ESPEN
Acces vascular: PICC, CVC și îngrijire	Prelegere + discuție	Standard ASPEN pentru acces vascular
Calculul necesarului nutrițional (EN/PN)	Prelegere + exerciții	Algoritmi conform ESPEN/ASPEN
Complicații: enterale (intoleranță, diaree)	Prelegere + studiu de caz	Urmează ghiduri ESPEN bottom-up
Complicații: parenterale (infx, metabolic, refeeding)	Prelegere + studiu de caz	Include RDS, infecții cateter
Nutriție artificială în pacientul critic	Prelegere + ghiduri Clin Nutr 2006	
Nutriție la bolnavi cu boală renală/pe hemodializă	Prelegere + studiu ESPEN renal	
Nutriție la patologie hepatică și pancreatică	Prelegere + studiu de caz	Recomandări ESPEN clinice
Home PN – criterii și protocoale	Prelegere + studiu guideline	
etică și decizie în nutriția artificială	Prelegere + discuție	Include poziție ASPEN etică
Evaluarea eficienței și retragerea nutriției artificiale	Prelegere + recapitulare + discuții finale	Protocoale de tranziție și documentație
Bibliografie: ESPEN Guidelines on Enteral & Parenteral Nutrition ESPEN Practical Guideline on Home ASPEN clinical guidelines & core curriculum Clin Nutr 2006 – Nutriție ICU & organe (renal, hepatic)		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Screening + evaluare nutrițională (SCCM/ASPEN)	Exercițiu cu pacienți simulați, discuții	Folosește criteriile GLIM/ESPEN
Calcul EN și alegerea formulei	Exercițiu practic, studiu de caz	pacient postoperator
Montare și verificare sondă NG/NJ	Simulare OSCE, debriefing	Tehnică, asepsie, verificare (aspirat Rx)
Calcul PN și prescripție	Exercițiu pe caz clinic, peer review	Formule adulte & pediatrie
Montare PICC/CVC (teorie + practică)	Simulare, OSCE, discuții	Protocol ASPEN venous access
Complicații enterale: diagnostic & management	Studii de caz interactive	Intoleranță, reflux, diaree, obstrucție
Complicații parenterale: infx, metabolic	Cazuri clinice, simulări, calcul electroliți	Include refeeding syndrome
Nutriție în ICU: adaptare EN/PN	Caz critic, ajustare protocol	
Nutriție în insuficiență renală	Caz renal, adaptare proteică și lichidiană	
Nutriție hepatică/pancreatică	Caz clinic, adaptare formule	
Plan Home PN + discharge	Construire case-study, plan de tranziție	
etică & consimțământ în nutriție artificială	Simulare discuție cu familia/pacient	
Monitorizare și ajustare	Interpretare date clinice & biochimie	
OSCE integrativ + feedback	Simulare completă, note, remediere	

Bibliografie ESPEN Guidelines on Enteral & Parenteral Nutrition
 ESPEN Practical Guideline on Home
 ASPEN clinical guidelines & core curriculum
 Clin Nutr 2006 – Nutriție ICU & organe (renal, hepatic)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei sunt aliniate cu recomandările actuale ale comunității științifice internaționale, în special cu ghidurile elaborate de **ESPEN (European Society for Clinical Nutrition and Metabolism)** și **ASPEN (American Society for Parenteral and Enteral Nutrition)**, recunoscute ca standard de referință în domeniu.
- Tematica este construită în concordanță cu competențele-cheie identificate în curricula ESPEN pentru nutriția clinică și susținute de angajatori din sistemul sanitar (spitale clinice, secții ATI, gastroenterologie, oncologie, chirurgie), care solicită personal cu abilități în evaluarea, inițierea și monitorizarea nutriției artificiale.
- Totodată, structura modulară a cursurilor și aplicațiilor practice răspunde nevoilor de formare exprimate de asociații profesionale din domeniul nutriției și dieteticii (ex. **ADR – Asociația Dieteticienilor din România**) și este compatibilă cu cerințele de certificare sau dezvoltare profesională continuă din domeniul nutriției clinice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Criterii generale de evaluare (completitudinea și corectitudinea cunoștințelor)	Examen scris tip grilă	50%
	Capacitatea de înțelegere a problemelor fundamentale și de particularizare		
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea cunoștințelor teoretice (dobândite pe parcursul lucrărilor practice) și a abilităților practice.	Examen practic – rezolvare caz clinic	50%
	Evaluarea activității practice din timpul semestrului, verificări pe parcurs.		
10.6 Standard minim de performanță			

1. Cunoștințe teoretice

- Înțelegerea principiilor fundamentale ale nutriției enterale și parenterale, inclusiv indicațiile, contraindicațiile și complicațiile majore asociate.
- Capacitatea de a explica rolul nutriției artificiale în patologii majore (ex. pacient critic, oncologic, cu insuficiență intestinală).
- Minimum **nota 5 din 10** la examenul scris (test grilă și/sau întrebări deschise) care evaluează cunoștințele de bază din materia predată.

2. Competențe practice

- Capacitatea de a efectua corect o evaluare nutrițională simplă (screening, interpretare analize uzuale) și de a propune un plan nutrițional de bază.
- Capacitatea de a completa o schemă de nutriție enterală/parenterală pe baza unui caz clinic furnizat.
- Participarea activă la minimum **75%** dintre activitățile practice/laboratoare.
- Realizarea cu succes a unui **caz clinic practic evaluat** (ex. prin OSCE sau lucrare practică) cu minim **nota 5 din 10**.

3. Atitudine și responsabilitate

- Comportament etic și responsabil în cadrul lucrărilor practice și simulărilor, respectând regulile de igienă, siguranță și colaborare interdisciplinară.

- Capacitatea de a lucra în echipă și de a respecta protocoalele de îngrijire nutrițională.
- Respectarea termenelor și instrucțiunilor pentru lucrările/proiectele individuale.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării:
05.11.2025

Semnătura titularului de curs
Dan Sebastian Dîrzu

Semnătura titularului de seminar
Dan Sebastian Dîrzu

Data avizării în departament:
03.12.2025

Semnătura directorului de departament
Sef lucr.dr. Vlad Alexandru Toma

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".